

Undervisning om mäns våld mot kvinnor & våld i nära relationer (MVMKVINR) vid läkarprogrammet på Umeå Universitet

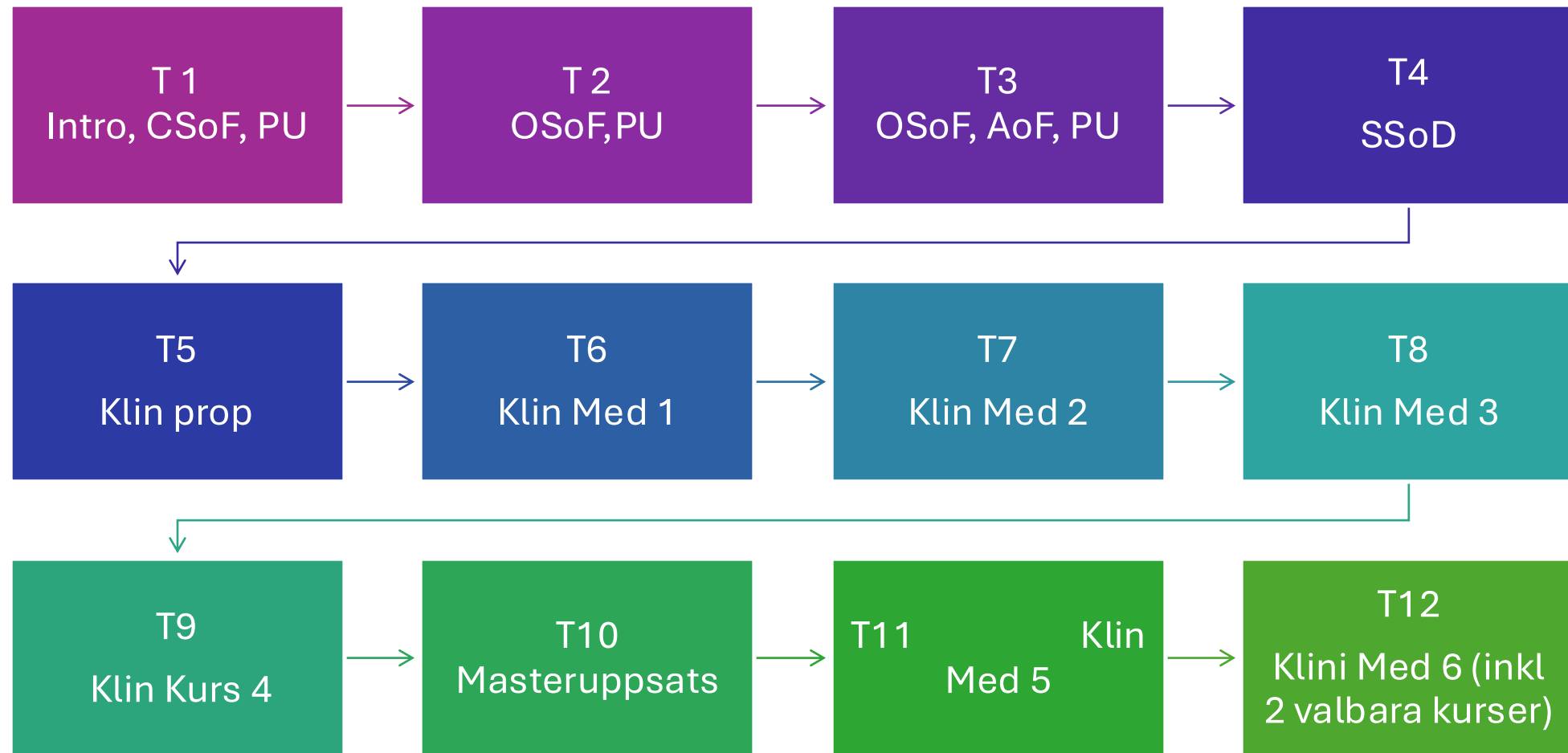
Eva Henje

Överläkare Barn- och Ungdomspsykiatri, Region Västerbotten
Professor, Institutionen för klinisk vetenskap, Umeå universitet
eva.henje@umu.se

UMEÅ UNIVERSITET

Läkarprogrammet VT2025

Läkarprogrammet

- Ca 120 -130 studenter per termin, > 1500 stundeter samtidigt
- Regionaliserat program, RVB, RVN, RNB, RJH – särskilt för VFU
- Teoretisk undervisning ofta on-line

Bakgrund

- 2020 - en dag på läkarprogrammet:
sista dagen på sista terminen, ej obligatoriskt , ej examinerande

Temadagens utveckling

Måndag 8 september

13.00 –13.30	Introduktion, video Eva Henje
13.30 -14.15	Rättsmedicinska perspektiv, Björn Bäckström
14.15 -14.30	Paus
14.30 -15.15	forst rättsmedicinska perspektiv, Björn Bäckström
15.15-15.30	Paus
15.30 -15.45	Film om Gynekologisk undersökning med spårsäkring, se på egen dator
15.45 -16.30	Sexuella övergrepp ur ett gynekologiskt perspektiv, Åsa-Maja Augustsson, inkl frågor

Tisdag 9 september

Våld mot kvinnor	
08.30 - 09.30	Mäns våld mot kvinnor, Monica Burman inkl frågor 15 min
09.30 - 10.00	Ted talk, Jackson Katz – gruppdiskussion
10.15 - 11.00	Kvinnojouren
11.15 - 12.00	Sexuellt våld, Eva Henje, inkl frågor 15 min
12.00 - 13.00	Lunch
Våld mot barn	
13.00 – 13.30	Ted talk, Nadine Burke Harris – dyader
13.30 – 14.30	Medicinska och psykologiska effekter av våld mot barn, Eva Henje (video)
14.30 - 14.45	Paus
14.45 - 15. 45	Socialtjänstens perspektiv, Kristina Nordell, inkl frågor 15 min
15.45 - 16.00	Kursutvärdering & feedback

Fin utvärdering:

Studenterna vill ha undervisningen IRL och tidigare på utbildningen

De vill också ha mer konkreta råd om screening och handläggning

Nadine Burke Harris | TEDMED 2014

How childhood trauma affects health across a lifetime

Share

Add to list

Like

Recommend

15:50

TEDx SHORTS

Jackson Katz

Violence against women is a men's issue

Examination temadagen kvinnor

Frågor Del 1 våld mot kvinnor

1. Hur bör man som läkare rent konkret agera när en kvinna misstänks ha blivit utsatt för ett sexuellt övergrepp? Belys både kliniska/gynekologiska och rättsmedicinska perspektiv.
2. Enligt Socialstyrelsens föreskrifter ska personal inom hälso- och sjukvården fråga vuxna patienter om våld när de uppvisar symtom eller tecken som väcker misstanke om våldsutsatthet. Vilka möjligheter och begränsningar tänker du kan finnas med hur detta har reglerats och implementerats?
3. Numera (sedan år 2006) finns möjlighet (men inte skyldighet) för sjukvården att – utan samtycke från den berörda - polisanmäla misstanke om brottet grov misshandel även avseende en vuxen person (dvs >18 år). Diskutera i vilka situationer en sådan anmälan kan vara berättigad i relation till patientens rätt till självbestämmande, samt vilka positiva respektive negativa effekter en anmälan utan samtycke kan medföra.

Examination temadagen barn

Frågor Del 2 våld mot barn

1. Ett nytt särskilt barnfridsbrott infördes 1 juli 2021. Barnfridsbrottet innebär att det är straffbart för våldsutövaren att låta ett barn bevittna en brottslig gärning som kan skada barnets trygghet eller tillit till en närstående person. Resonera utifrån barnets perspektiv kring för- och nackdelar med kriminaliseringen.
2. Hur gör man rent praktiskt en orosanmälan och under vilket lagrum? Vad är dina skyldigheter som läkare? Vad kan konsekvenserna av att göra en orosanmälan bli för barnet och vad kan konsekvenserna bli för barnet av att inte göra en orosanmälan? Vad händer efter att du gjort en anmälan?
3. Hur screenar man bäst för våld i familjen när patienten är ett barn eller en tonåring? Vilka mekanismer kan tänkas bidra till att vi missar att identifiera våldsutsatta barn och unga trots screening? Vilka symptom hos ett barn gör att du bör ha våld i nära relationer med i ditt differentialdiagnostiska tänkande? Varför?

Ytterligare undervisning på T5 inom PU och case på BUP T11

- Har också fått mandat de senaste terminerna att lyfta in MVMKVINR på termin 5 i kursen “Kris och Trauma” på PU
- Examineras i gruppdiskussion.
- Individuellt utvecklingssamtal/ samtalsstöd erbjuds
- Case undervisning på BUP-momentet T11

Förlopp

- Upprepad kontakt med programrådet på läkarprogrammet (PRL)
- 2021 – kallad till PRL för att presentera om temadagen, men inget händer därefter
- Vi kontaktar jämställdhetsmyndigheten och de upplyser PRL om att undervisning är obligatorisk och ska examineras
- 2022 – jämställdhetsmyndigheten påminner ett antal gånger
- 2023 – jag & kollega får avsatt tid att arbeta med ”Strimman”

Den strategiska planen

Saklig information om MVMKVINR

Förklaring kring könat våld

Varför läkarstudenter måste utbildas i ämnet

Förutsättningar och mandat som ska vara uppfyllda och sanktionerade i PRL

Underlag att skicka till alla ämnesföreträdare & kurssamordnare

Bakgrund

Uppdraget att implementera utbildning på läkarprogrammet om ämnet MVMKVINR är en del av regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa dessa företeelser och dess allvarliga konsekvenser för folkhälsan.

Förekomst av våldsutsatthet

Mäns våld mot kvinnor och barn är vanligt förekommande världen över, även i Sverige och orsaken till ett omfattande folkhälsoproblem med livslånga konsekvenser för hälsa och välbefinnande för de som utsätts.

Samhälls- perspektiv

WHO menar att om våld mot kvinnor ska kunna förebyggas är det viktigt att synliggöra könsnormer, könsskillnader och könsspecifika orättvisor.

En av WHO's evidensbaserade strategier att förebygga mäns våld mot kvinnor är att främja jämställdhet.

Hälsa- och sjukvårdens roll

Våld är en direkt orsak till sjukdom, funktionsnedsättning, lidande och för tidig död som är otillräckligt uppmärksammas och åtgärdad inom sjukvården.

Personer som utsatts för våld söker sig ofta till hälsa- och sjukvården och därför har hälsa- och sjukvården och inte minst läkarna en central roll i detta arbete.

Orsakssamband

Undervisningen om MVMKVINR måste förbättras på läkarprogrammet.

Därutöver behövs interprofessionellt lärande för att öka samarbetet mellan olika professioner i arbetet med våldsutsatta patienter.

Läkarstudenter behöver träning i att fråga om och handlägga våldsutsatthet under sin utbildning.

Socialstyrelsens föreskrifter

Socialstyrelsen slår fast att vårdgivaren ska fastställa rutiner för när och hur personalen inom dess verksamheter ska ställa frågor om våld för att kunna upptäcka våldsutsatta och barn som bevittnat våld.

Undervisningen om MVMKVINR måste utvecklas i nära samarbete med regionerna.

Målet för läkarutbildningen på UmU

Läkarprogrammet vid Umeå universitet blir ledande i Sverige och inspirerar andra program och andra universitet.

På så vis kan vi bidra till att sätta ämnet på kartan och till ett förbättrat kunskapsläge hos en ny generation läkare.

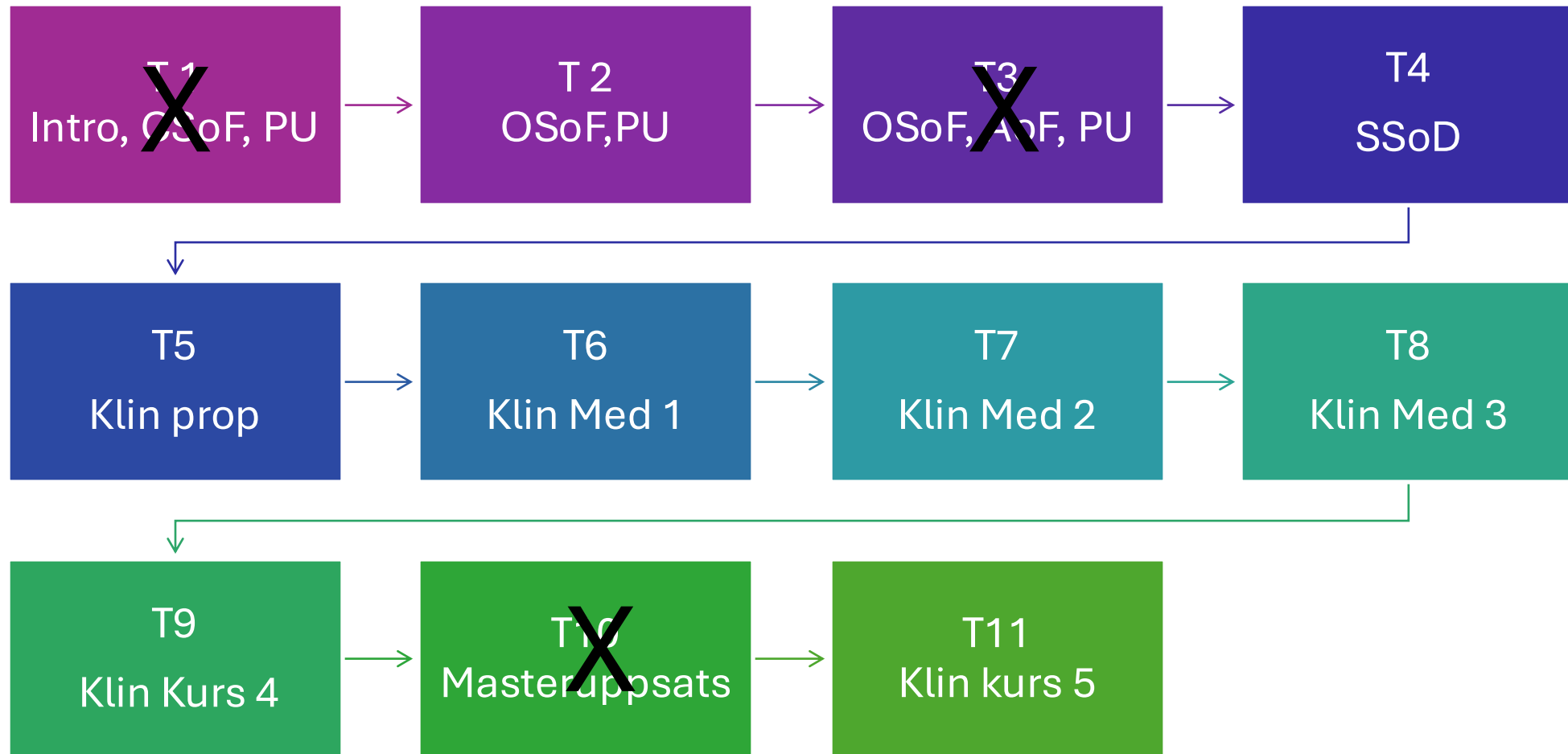
Förutsättningar

1. Konsensus inom PRL kring ett curriculum för MVMKVINR som spänner över det nya läkarprogrammets samtliga terminer (utom T10)
2. Etablering av tydliga Intended Learning Outcomes (ILOs) förenliga med Bloom's reviderade taxonomi och en plan för examination tydligt länkad till dessa ILOs.
3. Tydliggörande och sanktionering av ledarskap för samordning, vidmakthållande och uppdatering av strimman.
4. Satsning på lärarutbildning och resurser för kompetensutveckling
5. Samverkan med vården och regionerna
6. Evaluering och kontinuerlig förbättring av innehåll och pedagogik
7. Studentengagemang och delaktighet

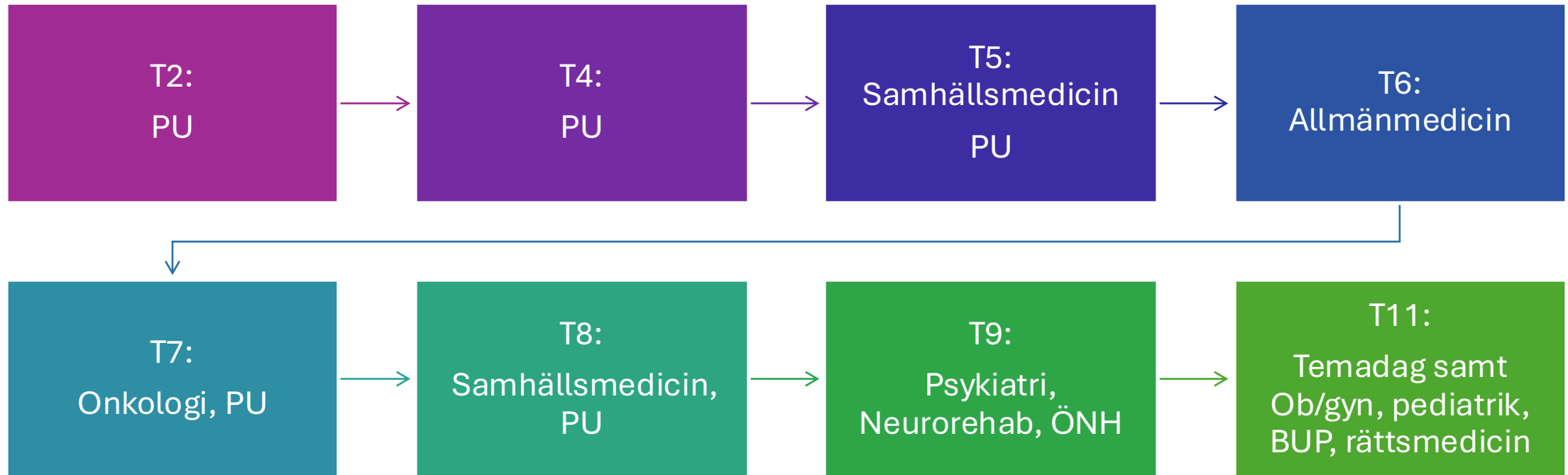
Efter att PRL läst och begrundat fick vi i uppdrag att kartlägga vad som redan görs...

- Identifiera kursplaner, examensmål, förväntade studieresultat och EPAs relevanta för ämnet
- Intervjuer med alla kursansvariga
- Inhämtande och sammanställande av undervisningsmaterial

Läkarprogrammet VT2025

Kartläggning av ämnet MVMK/VINR läkarprogrammet VT2025

Matrisen

Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025

T2

PU Bemötande & lika villkor **Ida Linander & Seima Ditrichen** 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.

Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025

T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander

Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025

T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhälleliga genusnormer till vårdens organisation. Ida Linander PU/medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje

Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025

T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhällseliga genusnormer till vårdens organisation. Ida Linander PU/medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje
T6	Allmänmedicin: Fokus på definition av våld, kännetecken (inklusive normaliserings- och uppbrottsprocesser) omfattning och hälsoeffekter samt hur man kan fråga om våld i nära relationer. Föreläsning av Annika Forssén , två filmer från NCK, Kursansvarig Patrik Wennberg

	Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025
T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhällliga genusnormer till vårdens organisation. Ida Linander PU/medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje
T6	Allmänmedicin: Fokus på definition av våld, kännetecken (inklusive normaliserings- och uppbrottsprocesser) omfattning och hälsoeffekter samt hur man kan fråga om våld i nära relationer. Föreläsning av Annika Forssén , två filmer från NCK, Kursansvarig Patrik Wennberg
T7	Onkologi: Case med patient som har cancer och är våldsutsatt, finns inga relaterade FSR Sara Strandberg PU: Halvdag där övningar ingår att samtala med patienter utsatta för MVK/VINR alt övergrepp/våldtäkt Aleksandra McGrath
T8	Samhällsmedicin: 2 h föreläsning om våld mot kvinnor globalt och hur hälsosystem bör respondera. Examensmål 5 (agenda 2030) nämns och vissa av de indikatorer som finns med i en föreläsning om SDGs, studenterna kan välja att jobba med detta i caset. Ida Linander PU: normalitetsbegreppet i vården, uppmärksamma situationer som kan leda till skam och kränkningar i vårdens möten och verka för att dessa incidenter hanteras, anlägga ett helhetsperspektiv och inkludera aspekter av mångfald vad gäller etnicitet, genus och sexuell läggning i interaktionen med patienter, anhöriga och medarbetare, utvecklat sin förmåga att hantera skam i vårdens möten samt att bättre bemöta patienter, anhöriga och kollegor ur ett mångfaldsperspektiv. Ida Linander

	Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025
T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhälleliga genusnormer till vårdens organisation. Ida Linander PU/medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje
T6	Allmänmedicin: Fokus på definition av våld, kännetecken (inklusive normaliserings- och uppbrottsprocesser) omfattning och hälsoeffekter samt hur man kan fråga om våld i nära relationer. Föreläsning av Annika Forssén , två filmer från NCK, Kursansvarig Patrik Wennberg
T7	Onkologi: Case med patient som har cancer och är våldsutsatt, finns inga relaterade FSR Sara Strandberg PU: Halvdag där övningar ingår att samtala med patienter utsatta för MVK/VINR alt övergrepp/våldtäkt Aleksandra McGrath
T8	Samhällsmedicin: 2 h föreläsning om våld mot kvinnor globalt och hur hälsosystem bör respondera. Examensmål 5 (agenda 2030) nämns och vissa av de indikatorer som finns med i en föreläsning om SDGs, studenterna kan välja att jobba med detta i caset. Ida Linander PU: normalitetsbegreppet i vården, uppmärksamma situationer som kan leda till skam och kränkningar i vårdens möten och verka för att dessa incidenter hanteras, anlägga ett helhetsperspektiv och inkludera aspekter av mångfald vad gäller etnicitet, genus och sexuell läggning i interaktionen med patienter, anhöriga och medarbetare, utvecklat sin förmåga att hantera skam i vårdens möten samt att bättre bemöta patienter, anhöriga och kollegor ur ett mångfaldsperspektiv. Ida Linander
T9	Psykiatri: Bedöma och handlägga PTSD, CPTSD och akut krisreaktion Peter Asellus Neurorehab: Ett fall med skall trauma efter misshandel Jonathan Salltser ÖNH: Ett fall med ögonbottenfraktur efter slag Mimmi Werner PU: Ett fall utsatt för MVK/VINR där det även ska framkomma att det finns minderåriga barn och orosanmälan ska ske. Aleksandra McGrath, Inger Westborg

	Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025
T2	PU Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhällliga genusnormer till vårdens organisation. Ida Linander PU/medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje
T6	Allmänmedicin: Fokus på definition av våld, kännetecken (inklusive normaliserings- och uppbrottsprocesser) omfattning och hälsoeffekter samt hur man kan fråga om våld i nära relationer. Föreläsning av Annika Forssén , två filmer från NCK, Kursansvarig Patrik Wennberg
T7	Onkologi: Case med patient som har cancer och är våldsutsatt, finns inga relaterade FSR Sara Strandberg PU: Halvdag där övningar ingår att samtala med patienter utsatta för MVK/VINR alt övergrepp/våldtäkt Aleksandra McGrath
T8	Samhällsmedicin: 2 h föreläsning om våld mot kvinnor globalt och hur hälsosystem bör respondera. Examensmål 5 (agenda 2030) nämns och vissa av de indikatorer som finns med i en föreläsning om SDGs, studenterna kan välja att jobba med detta i caset. Ida Linander PU: normalitetsbegreppet i vården, uppmärksamma situationer som kan leda till skam och kränkningar i vårdens möten och verka för att dessa incidenter hanteras, anlägga ett helhetsperspektiv och inkludera aspekter av mångfald vad gäller etnicitet, genus och sexuell läggning i interaktionen med patienter, anhöriga och medarbetare, utvecklat sin förmåga att hantera skam i vårdens möten samt att bättre bemöta patienter, anhöriga och kollegor ur ett mångfaldsperspektiv. Ida Linander
T9	Psykiatri: Bedöma och handlägga PTSD, CPTSD och akut krisreaktion Peter Asellus Neurorehab: Ett fall med skall trauma efter misshandel Jonathan Salltser ÖNH: Ett fall med ögonbottenfraktur efter slag Mimmi Werner PU: Ett fall utsatt för MVK/VINR där det även ska framkomma att det finns minderåriga barn och orosanmälan ska ske. Aleksandra McGrath, Inger Westborg
T11	Temadag MVK/VINR: organiserad av Eva Henje inkluderande externa föreläsare: historiskt perspektiv Monical Burman , Kvinnojouren Linda Lotare , Socialisering av män Peter Söderström Socialtjänstens roll Kristina Nordell , samt föreläsare från ämnen representerade på T11: Rättsmedicin Björn Bäckström , spårsäkring av våldtagen kvinna, Elin Collins, Åsa Maja Gustavsson , barnmedicinska perspektiv Maria Lilja , våldsutsatta barn och hjärnans utveckling Eva Henje Ob/gyn: förstå hur våld i nära relation och sexuella övergrepp påverkar den vårdsökande kvinnan i undersökningssituationen och reflektera kring det egna bemötandet av sådana patienter, sambandet mellan sexuella övergrepp och gynekologiska sjukdomar, förstå hur sexuella övergrepp kan påverka kvinnans upplevelse av graviditet och förlossning, förstå samband mellan psykosocial problematik och gynekologiska/obstetriska problem, beskriva hur könsstympning påverkar gynekologisk/obstetrisk hälsa Pediatrik: identifiera misstanke om barnmisshandel, handläggning av barn som far illa, orosanmälan, psykosociala faktorer påverkan på barns hälsa, tillväxt och utveckling BUP: autonoma nervsystemets respons på akut och kronisk stress hos barn, psykologiska effekter av toxisk stress hos barn, dissociativa mekanismer, handläggning av akut stressreaktion, PTSD, CPTSD, kunna screena för våldsutsatthet hos barn Rättsmedicin: skador som typiskt uppkommer vid trubbigt våld, skarpt våld, skottskada respektive kvävning/asfyxi och hur de dokumenteras, kroppsbesiktning, rättsintyg, polisanmälan

Kartläggning av ämnet Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer på läkarprogrammet VT2025

T2	PU: Bemötande & lika villkor Ida Linander & Seima Ditrichen 1,5 dag totalt där man tar upp våld som en determinant i relation till ojämställdhet i hälsa, samt prevalenser av olika typer av våld och att kvinnor framför allt utsätts av bekanta/närstående, vilka hälsoproblem som MVKVINR kan ge upphov till samt en ppt om hur man kan fråga om våld.
T4	PU: Hedersrelaterat våld under etikveckan med Camilla Starck (extern föreläsare) anordnat av Ida Linander
T5	Samhällsmedicin: Våld kort upp i relation till ojämlikheter i hälsa. Sätts in i en modell för sociala determinanter för hälsa för att visa hur det finns olika aspekter, allt från samhällsliga genussystem till vårdens organisation. Ida Linander PU medicinsk psykologi: Kris och trauma, grundläggande kunskaper om det normala krisförloppet, överdeterminering och svårare krisreaktioner, traumatisering och posttraumatisk stress, bemötandaspekter vid kris samt att bemöta människor i kris. Föreläsning i halvklass plus gruppdiskussion, totalt ca 1,5 dagar per student Aziz Bitar, Eva Henje
T6	Allmänmedicin: Fokus på definition av våld, kännetecken (inklusive normaliserings- och uppbrottsprocesser) omfattning och hälsoeffekter samt hur man kan fråga om våld i nära relationer. Föreläsning av Annika Forssén , två filmer från NCK, Kursansvarig Patrik Wennberg
T7	Onkologi: Case med patient som har cancer och är våldsutsatt, finns inga relaterade FSR Sara Strandberg PU: Halvdag där övningar ingår att samtala med patienter utsatta för MVK/VINR alt övergrepp/våldtäkt Aleksandra McGrath
T8	Samhällsmedicin: 2 h föreläsning om våld mot kvinnor globalt och hur hälsosystem bör respondera. Examensmål 5 (agenda 2030) nämns och vissa av de indikatorer som finns med i en föreläsning om SDGs, studenterna kan välja att jobba med detta i caset. Ida Linander PU: normalitetsbegreppet i vården, uppmärksamma situationer som kan leda till skam och kränkningar i vårdens möten och verka för att dessa incidenter hanteras, anlägga ett helhetsperspektiv och inkludera aspekter av mångfald vad gäller etnicitet, genus och sexuell läggning i interaktionen med patienter, anhöriga och medarbetare, utvecklat sin förmåga att hantera skam i vårdens möten samt att bättre bemöta patienter, anhöriga och kollegor ur ett mångfaldsperspektiv. Ida Linander
T9	Psykiatri: Bedöma och handlägga PTSD, CPTSD och akut krisreaktion Peter Asellus Neurorehab: Ett fall med skall trauma efter misshandel Jonathan Salltser ÖNH: Ett fall med ögonbottenfraktur efter slag Mimmi Werner PU: Ett fall utsatt för MVK/VINR där det även ska framkomma att det finns minderåriga barn och orosanmälan ska ske. Aleksandra McGrath, Inger Westborg
T11	Temadag MVK/VINR: organiserad av Eva Henje inkluderande externa föreläsare: historiskt perspektiv Monica Burman , Kvinnojouren Linda Lotare , Socialisering av män Peter Söderström , Socialtjänstens roll Kristina Nordell , samt föreläsare från ämnen representerade på T11: Rättsmedicin Björn Bäckström , spårsäkring av våldtagen kvinna, Elin Collins, Åsa Maja Gustavsson , barnmedicinska perspektiv Maria Lilja , våldsutsatta barn och hjärnans utveckling Eva Henje Ob/gyn: förstå hur våld i nära relation och sexuella övergrepp påverkar den våldsökande kvinnan i undersökningssituationen och reflektera kring det egna bemötandet av sådana patienter, sambandet mellan sexuella övergrepp och gynekologiska sjukdomar, förstå hur sexuella övergrepp kan påverka kvinnans upplevelse av graviditet och förlossning, förstå samband mellan psykosocial problematik och gynekologiska/obstetriska problem, beskriva hur könsstympning påverkar gynekologisk/obstetrisk hälsa Pediatrik: identifiera misstanke om barnmisshandel, handläggning av barn som far illa, orosanmälan, psykosociala faktorer påverkan på barns hälsa, tillväxt och utveckling BUP: autonoma nervsystemets respons på akut och kronisk stress hos barn, psykologiska effekter av toxisk stress hos barn, dissociativa mekanismer, handläggning av akut stressreaktion, PTSD, CPTSD, kunna screena för våldsutsatthet hos barn Rättsmedicin: skador som typiskt uppkommer vid trubbigt våld, skarpt våld, skottskada respektive kvävning/asfyxi och hur de dokumenteras, kroppsbesiktning, rättsintyg, polisanmälan

Sammanfattning av nuläget

- Det finns viss undervisning om MVMKVINR redan, men den är osammanhängande och sporadisk.
- Professionell utveckling (PU) och samhällsmedicin tar en viktig roll
- Ett fåtal personer är kunskapsbärare, vilket gör det sårbart.
- Det finns flera kliniska ämnen där ämnet MVMKVINR behöver utvecklas särskilt allmänmedicin, kirurgi, psykiatri och geriatrik.
- Progression saknas och grundläggande perspektiv så som historiskt, samhälls/globalt epidemiologiskt, genus- och maktperspektiv och mäns socialisering, socialtjänstens funktion, kvinnojourens verksamhet kommer sent (T11) och bör tidigareläggas.

Utvecklingsmöjligheter

- Från och med 2025-09-01 gäller nya examensmål på T8 (4, 6, 10, 21, 22) som är direkt relaterade till detta ämne, oklart var de kommer in.
- Nya öppningar som framkommit:
 - Allmänmedicin vill gärna ha hjälp att förbättra undervisningen i MVMKVINR på T6
 - Dag för interprofessionellt lärande på T9 kan med fördel belysa MVMKVINR
 - Geriatriken har 0,5 hp på T11 och kan/vill ta upp ämnet där
- Kan något ytterligare belysas på T12?

Nästa steg och kvarstående frågor

- Går det att integrera Strimman med PU, som redan bär huvudansvaret?
- Hur och när ska ämnet examineras?
- Vem håller utvecklingen av Stimman framöver?
- Hur kan lärarresurser fördelas?
- Kan AI användas för att skapa struktur och överblick vad gäller kursplaner, LOIs och EPAs etc?

Strimman

mäns våld mot kvinnor &
våld i nära relationer

Kartläggning &
utvecklingsmöjligheter

Presentation PRL 2025-04-30

Eva Henje & Jonathan Gilthorpe

Hit men inte längre...

- Helt tyst från PRL sedan april 2025 trots upprepade påminnelser
- Fick svar i veckan att det varit mycket med nya läkarprogrammet men frågan är inte bortglömd...
- ...samt att "efter vår noggranna genomgång kan vi konkludera att vi har en bredd inom ämnet, men också att det finns punkter att utveckla"...

Sammanfattning

- Insatsen har inte lett till någon förbättring av undervisningen i ämnet
- Ur studenternas perspektiv har inget hänt
- Vissa terminer tar fortfarande inte upp ämnet alls
- Det görs lite här och lite där av ett fåtal personer
- Undervisningen är inte samordnad och håller inte ihop i en strimma
- Ingen bär ett ansvar för helheten

Obesvarade frågor

- Det vi gjort är att konstatera att vi gör något. Detta gör att vi inte är omedelbart tvingade uppifrån att göra mer. Betyder det att jämställdhetsmyndighet bör vara mer påtryckande?
- Hänger status quo ihop med motstånd att adressera grundproblematiken och rådande maktmekanismer?
- Hur ska nästa generation lärare lyfta ämnet till en ny nivå och få stöd i detta arbete från lärosätena?

Thank you for your attention!

www.evahenje.com
info@evahenje.com

Photo by [Kalen Emsley](#) on [Unsplash](#)